

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Postadres

Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon

Andrea Voskens
a.voskens@nijmegen.nl
T 024 – 329 0622247863

Ons kenmerk

D250033669

Datum 21 januari 2025
Onderwerp Ontwikkelingen chiptech sector Nijmegen

Geachte leden van de raad,

Aanleiding

Chips spelen een belangrijke rol in het dagelijks leven: ze zitten onder meer in telefoons, auto's, betaalmiddelen en medische apparatuur. De wereldwijde vraag naar chips zal de komende jaren blijven groeien met een marktverwachting van \$1.300 miljard tegen 2030. Europa wil haar marktaandeel voor de toekomst waarborgen en vergroten. Nederlandse bedrijven en kennisinstellingen behoren tot de top van de wereldwijde chipindustrie. De chipindustrie is daarmee belangrijk voor ons eigen landelijk verdienvermogen en de werkgelegenheid en draagt bij aan onze veiligheid en onafhankelijkheid van andere landen. Echter, de bedrijven en kennisinstellingen in de chipsector lopen vanwege tekort aan personeel, ruimte en energie tegen grenzen aan en er is een urgentie om hierop te acteren. Op (inter)nationaal niveau, maar ook in de regio Arnhem Nijmegen en in het bijzonder in onze eigen stad. Op dit moment gaan de ontwikkelingen snel, dat betekent ook dat dit de komende periode kan leiden tot acties van de gemeente Nijmegen. Daarom willen we u nu via deze brief informeren over de Europese, nationale, regionale en lokale ontwikkelingen, kansen en uitdagingen.

Europa

Europa wil de productie en ontwikkeling van chips meer in eigen handen nemen en hierdoor minder afhankelijk worden van spelers zoals de VS en China. De afspraken die Europese landen, waaronder Nederland, hierover met elkaar hebben gemaakt staan in de [European Chips Act](#). Het doel van deze wet, gelanceerd in 2023, is om het wereldwijde marktaandeel van de Europese Unie te laten stijgen van 10% naar 20%. Er wordt hiervoor ruim 43 miljard euro aan publieke en particuliere investeringen vrijgemaakt.

Nederland

Naast de samenwerking op Europees niveau, investeert Nederland zelf ook in het behouden en versterken van de chipsector.

Project Beethoven

Eind maart 2024 presenteerde het kabinet [Project Beethoven](#): een programma dat een impuls moet geven aan de Brainportregio Eindhoven met een investering van 2,5 miljard euro waarvan 1,7 van het kabinet en 800 miljoen uit de regio (overheid en bedrijven). Op deze manier wil het Rijk toekomstperspectief bieden voor de bedrijfsactiviteiten van ASML in Nederland, in de wetenschap dat deze maatregelen tegelijkertijd de groei van het hele chipecosysteem bevorderen. Het geld wordt ingezet voor talentontwikkeling, ruimtelijke ontwikkelingen, betere infrastructuur en betaalbare woningen.

In juli 2024 is het [Nationaal Versterkingsplan van Microchip-talent](#) gepresenteerd met als doel om zo spoedig mogelijk extra technisch talent voor de chipindustrie op te leiden. Dat is hard nodig: tot en met 2030 wordt een groei in de talentbehoefte van 38.000 extra technisch opgeleide mensen verwacht. Specifiek voor de talentopgave is tot en met 2030 incidenteel € 450 miljoen beschikbaar en vanaf 2031 is er structureel € 80 miljoen per jaar gereserveerd. De Beethoven regio's investeren zelf ruim 310 miljoen euro. Inmiddels is een deel van de gelden toegekend aan deze regio's.

Operatie Beethoven en het Nationaal Versterkingsplan van Microchip-talent richten zich op de regio's Eindhoven, Groningen, Enschede en Delft. Regio Arnhem Nijmegen maakt hiervan geen onderdeel uit. Alhoewel dit zeker heeft geleid tot verbazing in onze regio, nemen wij onze verantwoordelijkheid als tweede chipindustrie regio van Nederland en bouwen we verder aan onze eigen plannen. Vanuit onze stad en regio wordt stevig ingezet op een aantal opgaven die of deel kunnen uitmaken van project Beethoven of hieraan raken, zoals op de ontwikkeling van talent, waarbij we ons nadrukkelijk niet alleen richten op versterking van onze regio alleen, maar ook op logische samenwerking met andere regio's.

Meerjarenprogramma "high-tech" brandpunten

Regio Arnhem-Nijmegen is samen met Brainport-Eindhoven, Twente, Zuidvleugel Randstad, Groningen (RUG/Innovatiecluster Drachten) en Maastricht aangewezen als de zes regionale technologie brandpunten binnen het chipecosysteem. Door het gebrek aan talent, ruimte of het uitblijven van een stroomaansluiting is uitbreiding van bedrijven niet altijd mogelijk op de plek waar ze gevestigd zijn. Om te voorkomen dat deze bedrijven naar het buitenland vertrekken moet gezocht worden naar een alternatieve locatie binnen de genoemde regio's. Volgens de planning wordt in 2025 gestart met het meerjarenprogramma.

Semiconductor Board NL

Er is een landelijke semiconductor board in de maak voor de governance van de Nederlandse chipsector. Deze board gaat een sector agenda opstellen inclusief een investeringsstrategie om de concurrentiepositie van Nederland te versterken richting 2035.

Regio Arnhem - Nijmegen

De regio Arnhem-Nijmegen is zoals gezegd qua bedrijvigheid de tweede chipindustrie regio van Nederland. Regio en stad vormen met de ontwikkeling en productie van chips een cruciale schakel in de chipproductieketen met internationaal toonaangevende bedrijven

als NXP, Nexperia en Ampleon en allerlei andere bedrijven die een bijdrage leveren aan de keten. Radboud Universiteit, HAN University of Applied Sciences, ROC Nijmegen en Rijn IJssel, zorgen voor opgeleid talent. Het geheel aan kennisinstellingen wordt verrijkt met gerenommeerde chiptech opleidingen in samenwerking met het Chip Integration Technology Center (CITC), OnePlanet/imec en het bedrijfsleven. De Novio Tech Campus huisvest met NXP de enige chipfabriek van Nederland die al decennialang miljarden chips over de wereld levert.

Provincie en gemeenten stimuleren al jaren deze ontwikkelingen met tientallen miljoenen aan investeringen in het vestigingsklimaat voor de chipindustrie in de regio. Bijvoorbeeld door een bijdrage aan chiptech opleidingen, het Human Capital Akkoord, de ontwikkeling van ruimte voor bedrijvigheid, community building op de campussen en het versnellen van de woningbouw-, duurzaamheids- en bereikbaarheidsopgaven in de regio.

De meest recente internationale en landelijke ontwikkelingen hebben in onze regio aanvullende acties in gang gezet, met als belangrijkste het Regionaal Versterkingsplan voor Microchiptalent, de lobby die hiervoor is gestart en de Gelderse chipbedrijven die zich in ChipTech Gelderland hebben verenigd.

Regionaal Versterkingsplan voor Microchiptalent

Het Regionaal Versterkingsplan voor Microchiptalent is door The Economic Board samen met bedrijven, onderwijsinstellingen en overheden ontwikkeld als bijdrage aan het Beethoven programma. Het richt zich op het verhogen van de arbeidsparticipatiegraad, het verhogen van het aantal afgestudeerden in techniek opleidingen, het behouden van talent voor techniek, het verhogen van de arbeidsproductiviteit en het aantrekken en het behouden van internationaal talent.

ChipTech Gelderland

Bedrijven/organisaties uit de regio, waaronder NXP, Nexperia, Ampleon, CITC en Noviotech Campus, hebben zich met hulp van OostNL verenigd in ChipTech Gelderland en hun ambities verwoord in het Ambition Paper ChipTech Gelderland. Doel van dit initiatief is de regio te positioneren en profileren als een toonaangevend Europees knooppunt voor chipontwerp, chipproductie en geavanceerde packaging door te investeren in de ontwikkeling van kennis en valorisatie, het ontwikkelen van een gezamenlijke Human Capital Agenda als input voor het eerder genoemde Regionaal Versterkingsplan voor Microchiptalent en de doorontwikkeling van de Noviotech Campus als zwaartepunt van de chipindustrie in de regio.

Noviotech Campus

In het op 4 december 2024 verschenen [onderzoek](#) van Buck Consultants International (BCI) naar de ontwikkelingen op de campussen in Nederland is de Noviotech Campus erkend als een volwassen campus. Een volwassen campus huisvest meerdere grote R&D-vestigingen en kent één of meerdere manifeste kennisdrager(s), zoals universiteiten, universitaire medische centra, kennisinstituten en grote onderzoekscentra van bedrijven. Met deze erkenning voegt Noviotech Campus zich (samen met Brainport Industries Campus Eindhoven en de Brightlands Maastricht Health Campus) bij de groep van dertien

volwassen campussen die gezamenlijk het Nationaal Campus Overleg vormen. De erkenning van Noviotech Campus als een volwassen campus is een bevestiging van de ontwikkeling die deze Nijmeegse campus in de afgelopen 6,5 jaar heeft doorgemaakt. Sinds 2018 is het aantal mensen dat er werkte van 1.500 mensen bij 48 bedrijven meer dan verdubbeld naar 3.100 mensen bij 75 bedrijven.

Op de twee Nijmeegse campussen, Noviotech Campus en Campus Heyendaal, is de werkgelegenheid in de periode 2018-2024 met 66% toegenomen.

Dit is een zeer positieve ontwikkeling, niettemin staat de Noviotech Campus voor een aantal grote uitdagingen. Doordat er op de Noviotech Campus in de afgelopen jaren geen gemeenschappelijk vastgoed is ontwikkeld, ontbreekt het op dit moment aan gebouwen die op korte termijn gehuurd kunnen worden. Met de ontwikkeling van het gebouw de Frontrunner gaat Noviotech Campus hierin een nieuwe stap zetten. Voor een verdere groei van de campus, wordt nog gezocht naar trekkracht, ruimte (op of in de omgeving van de campus) en private investeringen. Op organisatorisch vlak is de uitdaging dat de campusorganisatie opnieuw moet worden vormgegeven. Een duurzaam financieringsmodel is nodig en daarvoor moet het draagvlak en de betrokkenheid van belanghebbenden toenemen.

De ontwikkeling van bedrijventerrein Winkelsteeg

Gebiedsontwikkeling Winkelsteeg heeft als doel werken (circa 3000 banen) en wonen (circa 6000 woningen) te realiseren. We hebben veel aandacht voor bestaande en nieuwe bedrijven om deze optimaal in te passen in de gebiedsontwikkeling. Daarom is er veelvuldig overleg geweest met alle partijen. De gemeente heeft de bestemmingsplannen opgesteld en in procedure gebracht. Door het veelvuldig overleg met partijen zoals NXP heeft de gemeente de ingediende zienswijzen zodanig kunnen beantwoorden dat er geen procedures gevoerd hoefden te worden.

Publiciteit

De enorme ingreep ter behoud van ASML voor Nederland die het kabinet heeft gedaan met Operatie Beethoven heeft geleid tot de nodige media-aandacht. Als resultante hiervan vroegen media zich af wat regionale en lokale overheden aan plannen en activiteiten ontwikkelden om grote bedrijven in regio en stad te houden. Als onderdeel van die vraag heeft de gemeente Nijmegen op 16 september 2024 een verzoek om informatie op grond van de Wet open overheid (Woo) ontvangen van Omroep Gelderland. Het betreft een verzoek om de openbaarmaking van informatie met betrekking tot de omgang van de gemeente met de techsector, in het bijzonder (maar niet uitsluitend) de bedrijven ASML en NXP. Omroep Gelderland wil aan de hand van de gevraagde informatie onderzoeken hoe de gemeente Nijmegen zich in deze regio verhoudt tot de techsector, hoe de overheid omgaat met de uitdagingen om de belangrijke bedrijven voor Nederland te behouden, het spanningsveld met andere bedrijven, de infrastructuur, natuur en inwoners van Nederland. Eenzelfde verzoek is ook ingediend bij de Groene Metropool Regio en de Provincie Gelderland. Eind januari zal de opgevraagde informatie over de periode van 1 januari 2022 tot 16 september 2024 openbaar worden gemaakt. Een en ander zal overeenstemmen met de inhoud van deze brief.

Kansen

De aanwijzing van de regio Arnhem Nijmegen als 'high-tech' brandpunt en de erkenning van de Noviotech Campus als volwassen campus illustreren het belang van de Nijmeegse sector voor het gehele nationale en internationale ecosysteem. Dit zijn resultaten van een jarenlange ontwikkeling en duurzame triple helix samenwerking die kansen bieden voor een sterkere profilering en positionering van stad en regio, en daarmee versterking van onze economie.

Maar zoals u heeft gelezen zijn er ook uitdagingen. Er is door de triple helix partners met het Regionaal Versterkingsplan voor Microchiptalent een concrete aanpak neergelegd, die ook zonder het Beethoven traject, noodzakelijk is voor onze regio. Er zal dus geïnvesteerd moeten worden in kennis en talent. En dit talent moet ergens kunnen wonen, dus moeten er woningen worden bijgebouwd. En die woningen moeten ook bereikbaar zijn en blijven. Dat vereist ook forse investeringen de komende jaren. Daar zullen gemeente, provincie, Rijk en partners samen aan moeten bijdragen, om alle kansen te kunnen verzilveren. Een tandje bijzetten is onvoldoende, er is een schaa sprong nodig om de verschillende noodzakelijke ontwikkelingen als geheel op een hoger niveau te tillen, waarbij de chipsector als aanjager kan dienen.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift
gemeentesecretaris

H.M.F. Bruls
burgemeester

Bijlagen:

- Ambition paper ChipTech Gelderland